

Vand – muligheder og udfordringer for dig som landmand

Mandag d. 6. november 2017, LMOhuset, Viborg

Sten W. Laursen

Vandløbslovens formålsparagraf

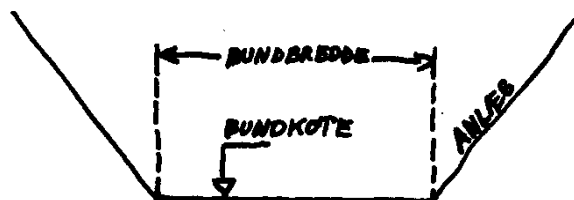
- Ved denne lov tilstræbes at sikre, at vandløb kan benyttes til afledning af vand, navnlig overfladevand, spildevand og drænvand
- Fastsættelse og gennemførelse af foranstaltninger efter loven skal ske under hensyntagen til de miljømæssige krav til vandløbskvaliteten, som fastsættes i henhold til anden lovgivning
- To principielt sidestillede hensyn

Regulativer

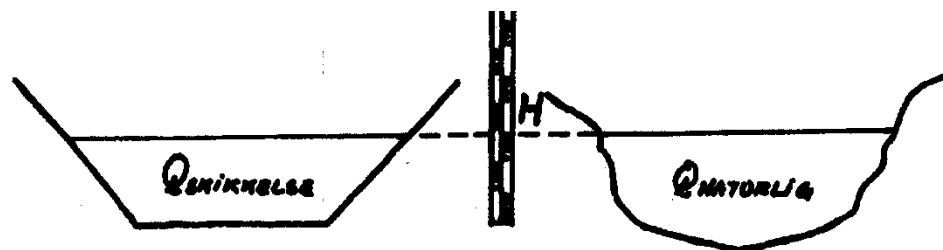
- For alle offentlige vandløb skal der foreligge et regulativ
- Et regulativ skal blandt andet indeholde bestemmelser om:
 - 1) vandløbets skikkelse og/eller vandføringsevne
 - 2) vandløbets vedligeholdelse, herunder om vedligeholdelsesarbejdets udførelse, om bortskaffelse af fyld og grøde samt om sikring af drænudløb,
 - 7) hegn og kreaturvanding,
 - 8) beplantning og bevarelse af skyggegivende vegetation,
 - 9) udløb for dræn- og spildevandsledninger,
 - 12) tilrettelæggelse af vandløbsmyndighedens tilsyn, herunder om lodsejeres og andre interesseredes medvirken ved tilsynet samt om samarbejde med andre myndigheder,
 - 13) revision af regulativet (skal følge en bestemt procedure, hvor offentligheden inddrages) og
 - 14) datoen for regulativets ikrafttræden.

Regulativtyper

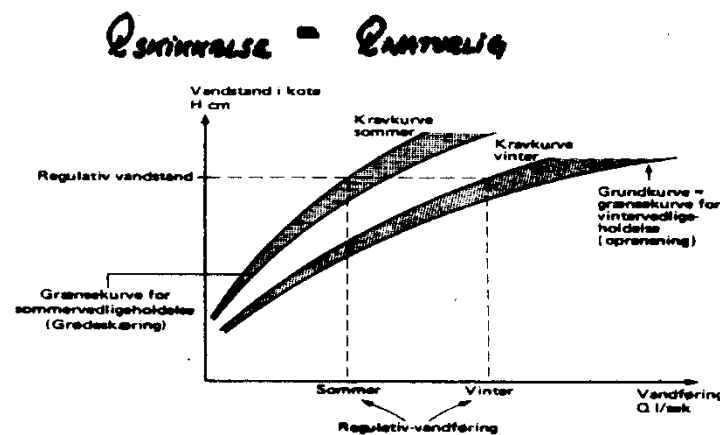
- Geometrisk skikkelse

- Teoretisk skikkelse

- Vandføringsevne (Q/H)

- Naturvandløb – ikke lovlige i dag

Bestemmelser om vedligeholdelse

- Vandløb skal vedligeholdes således, at det enkelte vandløbs skikkelse eller vandføringsevne ikke ændres, medmindre andet er bestemt – gælder både offentlige vandløb (ca. 20.000 km åbne vandløb) og private vandløb (ca. 55.000 km åbne vandløb). Pligten til vedligeholdelse gælder også rørlagte vandløb.
- Offentlige vandløb vedligeholdes af vandløbsmyndigheden, mens private vandløb vedligeholdes af bredejereren, medmindre andet er bestemt -
- I regulativer bør der være bestemmelser om, hvordan og hvor ofte det kontrolleres, at krav til skikkelse eller vandføringsevne er overholdt – hvis der går for lang tid mellem vedligeholdelsestiltag, og der sker lidt større aflejringer, kan naturbeskyttelsesloven fastlåse den forringede tilstand i vandløb omfattet af lovens § 3
- Der skal foretages oprensning, når kontrollen viser behov for det – der vil normalt være fastlagt et vedligeholdelsesinterval

Bestemmelser om grødeskæring

- Der bør være bestemmelser om
 - Hvornår der skal skæres – typisk en eller flere perioder
 - Hvor meget og hvorledes, der skal skæres
 - Strømrende- eller netværksskæring
 - Skærebredde – ved netværksskæring kræves større samlet skærebredde end ved strømrendeskæring for at opnå samme effekt
 - Skæring på sider (minimum om efteråret og stivstænglet)
 - Mulighed for ekstraordinær skæring ved særlig meget grøde og ved særlig høj vandstand
 - Grødeskæring kan suppleres eller erstattes af skyggegivende vegetation
 - Ændring af bestemmelser om grødeskæring kan støde mod naturbeskyttelsesbestemmelser

Regulering af vandløb

- Ved regulering af vandløb forstås ændring af vandløbets skikkelse, herunder vandløbets forløb, bredde, bundkote og skråningsanlæg – ændring fra åbent til rørlagt vandløb og omvendt er også regulering
 - Begrebet omfatter dog ikke vandløbsrestaurering og anlæg og ændring af broer, opstemningsanlæg, flodemål m.m.
- Regulering kræver altid tilladelse af vandløbsmyndigheden – også selv om det omhandlede vandløb er etableret efter reglerne om den fri dræningsret
- Der skal følges en bestemt procedure, og vandløbsmyndigheden kan kræve betaling for sagsbehandlingen
- Enhver der lider tab ved en regulering har ret til erstatning
- Udgifterne ved en regulering fordeles mellem grundejerne efter nytte – en tilladelse forudsætter at der er endelig afklaring af eventuelle økonomiske spørgsmål
- Hvad er nytte?

Mulighed for tilladelse til regulering

- Med hensyn til muligheden for tilladelse til regulering af et vandløb har den miljømæssige beskyttelse afgørende betydning
- Naturbeskyttelseslovens § 3: Der er forbud mod ændring af tilstanden af beskyttede vandløb. Det gælder dog ikke for sædvanlige vedligeholdelsesarbejder
 - Væsentlige jordbrugs- eller andre økonomiske interesser kan ikke i sig selv begrunde en dispensation
 - Omkring 28.000 km åbne vandløb ud af omkring 75.000 km åbne vandløb er beskyttede i medfør af naturbeskyttelseslovens § 3
- Omkring 19.000 km vandløb er omfattet af vandområdeplanerne og målsatte
 - For disse vandløb må der ikke foretages noget, der kan forringe den miljømæssige tilstand eller være til hinder for, at den miljømæssige målsætning kan fastholdes eller opnås
 - Det kan også begrunde afslag på tilladelse til regulering af ikke-målsatte vandløb, hvis reguleringen kan påvirke nedstrøms målsatte vandløbsstrækninger miljømæssigt negativt

Mulighed for tilladelse til regulering

- Vandforvaltningsprojekter inden for landbruget, herunder vandings- og dræningsprojekter er omfattet af reglerne om såkaldt VVM-screening
 - Bygherren skal før etablering, udvidelse eller ændring af et sådant projekt indgive skriftlig ansøgning til kommunen – der foreligger et særligt skema, der skal indsendes digitalt
 - Kommunen skal herefter træffe afgørelse om, hvorvidt projektet er omfattet af krav om miljøvurdering og tilladelse (hurtigst muligt og senest 90 dage fra tidspunktet hvor krævede oplysninger er fremlagt – fristen kan forlænges i særlige tilfælde)
- Før der træffes afgørelse om regulering af vandløb skal det vurderes om, projektet kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt
- Er det tilfældet, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering i forhold til bevaringsmålsætningen for det pågældende område
- Der kan ikke meddeles tilladelse, hvis projektet vil skade Natura 2000-området

Mulighed for tilladelse til regulering

- Okkerloven skal iagttages
- Inden for de okkerpotentielle områder i klasse I, II og III kræver udgrøftning og dræning godkendelse – områderne kan findes på miljøportalen
- Ved udgrøftning og dræning forstås enhver aktivitet herunder ændring, vedligeholdelse og reparation, hvorved grundvandstanden sænkes i de nævnte områder – omfatter således også reguleringer, der sænker grundvandstanden
- Mulighed for
 - Godkendelse uden vilkår om etablering af okkerrensingsanlæg
 - Godkendelse med nærmere vilkår om etablering af okkerrensingsanlæg, eller
 - Afslag – hvis der er tale om et areal, der tidligere har været udgrøftet eller drænet, ydes erstatning for nedgang i handelsværdi, hvis alle fornødne øvrige godkendelser og tilladelser foreligger

- Spørgsmål eller bemærkninger?